

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte : " 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, I. Wallzeile, 14, Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele strelne

Bruxela, 1 Aprilie.

Evenimentele justifică mutarea cartierului general al generalului Van der Smissen de la Charleroi la Mons. Lucrătorii din multe mine au trimis delegațiuni la administrația minelor. Ei cer câte patru franci pe zi și scăderea timpului de muncă la 8 ore. Aceste cereri fiind inacceptabile, va izbucni poate greva în tot basinalul central. De aceea domnește o mare consternațiune în populațiunea din Mons.

In carierile de la Ecaussines s'au reînceput lucrările. Lucrătorii recunosc că e imposibil de a li se mări simbrile în acest moment. In Touruay nu s'au mai întemplat turburări.

Paris, 31 Martie.

Guvernul francez a luat cele mai aspre măsuri în departamentele de la granița belgiană spre a împiedica pe ori ce supuși francezi de a lua parte la turburările din Belgia și a notificat aceasta guvernului belgian. Aici sunt mari temeri că Grecia se va hazarda în aventuri rășboinice.

Conferența se va intruni în săptămâna viitoare.

Atena, 1 Aprilie.

Turcii lucrează la o tabără întărită la Strivena între Arta și Ianina. Trupele turcești, concentrate la Elasona, sunt tare bătăute de tifos.

Camera își va reîncepe lucrările Sâmbătă; nu se știe ce atitudine va avea opozițiunea.

Petersburg, 1 Aprilie.

Journal de St. Petersburg scrie : «Decepțiunea prințului Alexandru e lesne de înțeles; după ce însă hotărârea s'a luat de toate Cabinetele, guvernului bulgar nu i rămâne alt-ceva de făcut, de cât să se supue. Este vorba de o transacție, de la care Bulgaria într-o zi va putea ajunge la soluțiuni definitive, de va avea destulă prudență să nu provoace un conflict nou sau vre-o complicațiune, ce ar face pe Puteri să regrete indulgența lor. Este o încercare loială, din care Bulgaria ar putea trage toate avantajele de va voi să le execute în mod loial.»

Lemberg, 30 Martie.

Din Varșovia se anunță, că acum autoritățile la rusificarea ținuturilor locuite de Poloni proced cu energie extra-ordinară. Chemarea din nou la Petersburg a guvernatorilor Gurko, Cochanow și Drentelen stă poate în legătură cu o acțiune pentru desnaționalizarea elementului polon. Direcțiile liniilor ferate au primit ordin ministerial, ce le impune să observe, ca funcționari și impiegați să vorbească numai russește, atât între ei, cât și cu publicul.

Constantinopol, 31 Martie.

Guvernul turc a decis să emită un împrumut interior forțat în sumă de 300.000 lire, ce va trebui să se adune în părți egale de la funcționari, proprietari și de la toți locuitorii. In cercurile financiare domnește părerea, că în cele din urmă Poarta va fi silită să fucھے aranjamentul cu banca otomană, prin care i s'ar asigura un împrumut de 75.000 lire. Comisiunea numită pentru examinarea acestui proiect s'a constituit acum definitiv și e compusă din Agop-pașa, ministru listei civile ca președinte, Kiamil-Efendi, Riza-bei și Vahan-Efendi.

Belgrad, 31 Martie.

Se vorbește că Risticul cu Radivoi au format deja cabinetu. Noul cabinet ar fi acesta : Risticul la externe, Radivoi la interne, Vasilievici la culte, Vladimir la finanțe, Avakunovic la justiție, Mișcovic la rășboi. Pe mâine se așteaptă un ukaz pentru guvernul cel nou.

Sofia, 31 Martie.

Slavianin din Rusciuk spune că consulul rus de acolo n'a asistat la Te-Deum ținut de aniversarea urcării pe tron a Zarului și a declarat autorităților bulgare, că nu va primi vizite oficiale cu această ocazie, de oare-ce a primit ordinul să nu întreprindă raporturi cu autoritățile bulgare și să nu primească vizite oficiale.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Constantinopol, 2 Aprilie.

Răspunsul prințului Alexandru la telegrama marelui vizir adresată la 30 Martie, a fost remis ieri Porții.

Consiliul de miniștri s'a întrunit îndată pentru a lua cunoștință de aceasta. și după ce l'a examinat, a însărcinat pe Gadban Effendi să meargă îndată la Filipopoli și la Sofia.

Londra, 2 Aprilie.

Times angajează pe marile Puteri să sancționeze aranjamentul turco-bulgar, făcând pe prințul Bulgariel responsabil, dacă va persista în refuzul său.

Belgrad, 2 Aprilie.

Pare sigur că d. Risticul va forma noul Cabinet.

Partidul liberal a ținut o întrunire în cursul căria a fost vorba de a constitui o majoritate guvernamentală, mulțumită împăcării liberalilor cu radicalii.

Se asigură că d. Risticul va menține, în privința tuturilor Puterilor, raporturile amicale ce există acum.

Bruxelles, 2 Aprilie.

Liniștea a început să renască în Belgia.

Petersburg, 2 Aprilie.

D. de Giers va pleca Duminecă să întâlnească pe Zarul la Levadia.

Londra, 2 Aprilie.

Un meeting ținut sub președinția Lordului-primar a protestat contra proiectului privitor la crearea unui Parlament irlandez la Dublin.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pag III-a.

BUCURESCI, 22 MARTIE

In ședința de ieri, Camera a autorizat pe guvern să emită rentă amortibilă, în valoare de 12.482.856 lei, pentru plata unor datorii vechi și anume :

4.700.000 lei, pentru plata transporturilor de material și personal militar pe liniile ferate române făcute dela 1 Ianuarie 1878 și pînă la 31 Martie 1886; și

7.782.856 lei, pentru achitarea valorii capitalului regiei (?) consistând în clădiri, tutunuri, mașini, unelte, mobilier și materiale de economie.

Indată ce s'au presintat aceste proiecte Parlamentului, noi am semnalat neregularitatea ce se trădează în administrațiunea financiară a partidului dela putere, precum și amăgirea în care a fost ținută țara asupra situațiunii tezaurului public. Aceste proiecte ne mai spuneau că deficitul mărturisit de guvern nu este numai de 5 milioane, ci se ridică la 17 milioane și jumătate.

Acest lucru s'a dovedit ieri pe deplin de d. Carp în Cameră, unde chiar d. Costinescu, apărătorul hotărît al guvernului, a fost silit să recunoască, că neregularitate a existat și că ministerul face, prin creditul ce l' cere, o mărturisire francă de această neregularitate.

Fără îndoială că nimeni nu acuză pe guvern de delapidare. Suntem siguri că era dator să facă aceste plăți. Dar cestiunea este în altă parte. Corect fost-a guvernul în gestiunea sa financiară? și cestiunea corecției nu este numai o cestiune de formă.

Un guvern corect s'ar fi grăbit,

dela 1878, cu drumurile de fier, și dela 1879, cu regia tutunurilor, să reguleze compturile, așa încât situațiunea tezaurului să fie lămurită și să se știe la ori-ce moment unde ne găsim cu finanțele Statului. Dar guvernul actual a așteptat să treacă atâția ani la mijloc, până când să vină și să mărturisească țării, unde ne găsim, și să ceară rentă pentru plata unor datorii, cari s'ar fi putut acoperi poate, într-o înțeleaptă administrațiune, chiar din veniturile drumurilor de fier și ale Regiei tutunurilor.

Maî mult încă, în tot cursul acestor ani, guvernul nu s'a silit de a prezinta situațiunii din pasivul căroro lipseau aceste cheltuieli efectuate, cari situațiunii mănține țara în amăgire de prisoase la veniturii și o făcea să vadă bugete echilibrate, unde în realitate erau deficite. Și dacă poate fi o scuză ceea ce spunea d. Costinescu, că guvernul n'a știut, de cât de vr'o trei ani, că trebuie să plătească drumurilor de fier transporturile trupelor, totuși iertând ignoranța Cabinetului nu i se poate ierta însă persistența în starea neregulată de atunci și până acum.

Prin acest fapt, guvernul a păcătuit față cu comptabilitatea elementară a unui gospodar de treabă, și a ținut țara în necunoștință de adevărata situațiune, împiedicând-o de a aviza de timpuriu la mijloace de a introduce ordine în averea Statului. Și dacă, printr'o împrejurare oare-care, partidul actual ar fi căzut de la putere înainte de aceste două legi, cei cari i-ar fi urmat la putere ar fi dat peste o nepotrivire mare dintre scriptele Statului și banii din visterie, căci aceste 12 milioane și jumătate ar fi lipsit din casă, pe când figurau la venit.

Când administreză finanțele în chipul ăsta, îș-este foarte ușor să te lauzi cu prisoase de venituri și cu declarațiunii că, sub partidul de la putere, nu se vor pune nici impozite, nu se vor face nici împrumuturi, ci se va mănține echilibrul bugetar prin bune economii. Când însă adevărul se dă pe față, când balanța financiară se smintește, atunci se vede în toată goliciunea zădărnicia laudelor, atunci se cere împrumuturi de rentă pentru plată de cheltueli chiar ordinare, atunci se aduc impozite până și pe sarea țeranului.

Nu știm dacă guvernul partidului liberal are motive personale de a căuta astăzi regularea acestor neregularități, dar este bine să se știe de țară cum i se administreză averea ei și ce înțeles avut-au vorbele sfărătoare ale acestui partid în cestiunea financiară, pentru ca dinsa să înceapă a exercita un control mai eficace față cu ori-ce guvern, care ar mai îndrăzni să se poarte așa.

Camera, votând aceste două legi,

a scăpat pe guvern dintr'o mare incurcătură, în care era căzută responsabilitatea lui; dar cu toate acestea purtarea sa nu va scăpa mult timp de dojana opiniunii publice.

Țara a început să și accentueze nemulțumirea sa. Impozitele cerute de guvern și cari vor apăsa cu deosebire pe partea mai săracă a consumatorilor, au să mărească această nemulțumire. Și când la anul, cu toată renta emisă, cu toată povara nouilor impozite, se va constata că deficitul nu e acoperit, atunci au să vadă mai bine cei ce dețin puterea cât de mult au greșit cu așa numita lor politică financiară.

CRONICA ZILEI

Eri la orele 10^{1/2} dimineața, M. S. Regele a primit în audiență o deputațiune a județului Tulcea, care l'a înmănat o adresă de mulțumire pentru toate îmbunătățirile ce guvernul Majestății Sale a făcut în acest județ.

Ieri, ședința publică la Academie. Președinția d-lui Ion Ghica.

D. Iacob Negruzzi a citit o scrisoare a ministrului nostru la Londra, despre poetul Alexandrescu. Aceste note-impresiuni se vor publica în *Convorbiri Literare*. In urmă d. Hasdeu a dat seama despre fasa în care stă cu redactarea *marelui etimologic român* și a citit două cuvinte : *aferim* și *afin*.

Se vorbește că consiliul permanent de pe lângă ministerul agriculturii, ind. com. și domeniilor va fi desființat.

Negustorii de băuturi spirtoase din mai multe orașe ale țării vor trimite rugăciuni Senatului ca să nu voteze legea asupra spirtoaselor așa cum a votat-o Camera. Dar de geaba, căci ordinu are mai multă influență de cât rugăciunea.

Epoca de ieri publică o frumoasă dare de seamă asupra cărții d-lui Teodor Nica; *Agiul și politica noastră monetară*.

Iar *Vocea Covurului* din Galați reproduce treptat întreagă cartea.

La tipografia Statului lucrurile merg foarte neglijent.

După ce că debaterile Corpurilor legiuitoare să tipăresc în suplimentul *Monitorului* la o săptămână după rostirea lor, apoi mai sunt și incomplete : odată lipsește Camera, altădată Senatul, și câte odată vine numai în două foi. Păstrând progresia, peste cinci ani vom ajunge să avem numai după opt luni tipăritura unei ședinți Parlamentare și abia câte o frasă pe fie-care zi în foi volante.

D. Eug. Stătescu, ministru justiției, nu s'a însănoșit încă.

Din Galați s'au exportat în timp de 4-5 zile, peste 300 capete de vite.

Zilele acestea se va pune în București peatra fundamentală pentru noul edificiu al școalei de arte și meserii, și pentru noul edificiu al școalei veterinare.

Ieri-dimineață a sosit în Capitală d. Lascar Catargiu, unul din leaderii opoziției coalizate.

Măine seară, la Atheneu, a doua conferință a d-lui Gr. Tocilescu asupra *istoriei țeranului român*.

In pădurea Tăgșoreanca, pendinte de

comuna Udresci din județul Prahova, s'au găsit numai mânele și picioarele dintr'un cadavru de om; restul se crede a fi mâncat de animale sălbatice.

Cadavru s'a constatat că este al lui Iova Manasia, în etate de 95 ani, locuitor din acea comună.

DECRETE

Un credit extra-ordinar de lei 8.047 bani 17 este deschis d-lui ministru de interne, spre despăgubirea d-lui C. Christescu, căruia, cu ocaziunea evenimentului întemplat în București în ziua de 3 August 1865, i s'a devastat stabilimentul său de cofetărie.

S'a acordat vîduvel profesorului D. Ananescu o pensiuie viageră de lei 250 pe lună.

D. G. Bou, profesor la gimnasiul Alexandru-cel-Bun din Iași, e numit director al acelu gimnasiu, în locul d-lui G. Racoviță, destituit.

Noul căpitani : Mihăescu Alexandru, locotenent de la 1881 Aprilie 8, din regimentul 6 artilerie, în același regiment.— Standache George, locotenent de la 1882 Aprilie 8, din regimentul 4 artilerie, în același regiment.

Art. 4 din statutele Băncii Naționale se modifică precum urmează :
«Durata Băncii Naționale se prelungește până la 31 Decembre 1912.»

D. D. I. Eustațiu, fost membru la curtea de apel din Craiova, s'a numit comisar al guvernului pe lângă casa creditului agricol din Ilfov, în locul d-lui Assan, trecut în altă funcțiune.

Nou cetățeni români :
D-nii Ladislav Lubicz Skibowski, Ion Alexiu, Dumitru Ioviță, dr. Alois Draseh.

DIN AFARA

Reichstagul German

In ședința de la 18 c. a Reichstagului s'a început debaterile asupra prelungirii legii contra Socialiștilor. Ministrul Pittkammer a zis cam următoarele :

«Ved cu părere de rău, că d. Windhorst propune niște amendamente inacceptabile. Dintr'o indulcire a legii ar profita numai democrații socialiști. Negreșit că guvernul nu cere prelungirea legii contra Socialiștilor din plăcerea de a mări puterea polițienească. (Risete din partea Socialiștilor.)

Răspunderea pentru respingerea legii ar fi enormă. Aceste lucruri nu pot fi discutate astăzi, fără să ne aruncăm privirea spre Belgia. In momentul acesta guvernul belgian poartă o luptă pentru ordinea publică a Europei. (Vii aplause în dreapta; risete în stînga extremă). Dacă însă cercetăm cauzele acestor împrejurări teribile, dăm peste dreptul absolut de întrunire și peste libertatea de presă ca izvoare ale răului. Abuzarea de aceste drepturi a produs rășboiul civil. Autorii acestei întăritări la patimile cele mai orbe se pricep de minune cum să scape de asprimea legii penale. La cei mai mulți dintre cei areștați s'a găsit așa numitul catechism al lucrătorilor, în care găsim, de exemplu, sub forma de întrebare[și răspuns, următoarele] : Ești sclav? Da. — Cine te stăpânește? — 30.000 privilegiați. — Sunt aceștia oameni cinstiți? Ba; ei ne iau fiicele noastre; și noștri sunt amputurii de tunuri. — Și această întăritare nerușinată se închee cu aceste cuvinte naive : Lucrătorul cere sufragiu universal! (Ilaritate). Dacă legislațiunea belgiană ar permite măsurii preventive după felul legii noastre nu s'ar fi întemplat poate acele evenimente înfiorătoare. (Risete și aplause.) Șiapoi Belgia e cu totul catolică și cu un guvern catolic. Și totuși vedem această izbucnire sălbatcă elementară! Cei mai mulți dintre turburătorii sunt fără îndoială fii buni ai bisericii lor. (Contrazicere vie în Centru.) Negreșit, și aceasta probează că nici biserică nu poate nimic contra întăritărilor socialiste. (Contrazicere continuă). In toată Europa occidentală începe deslănțuirea

forței populare elementare. Germania cu monarhia sa consolidată este bulevardul cel mai puternic al păcii. De aceea acordăm-mi mijlocul de a proteje pe lucrătorii contra seducțiilor agitatorilor. Respingerea legii ar însemna capitularea în fața democrației socialiste. Grupați-vă în jurul persoanelor venerabile a augustului nostru împărat (senție), care mi-a ordonat expresamente să declar aici, că nu i s'ar putea cauza o durere mai crâncenă și o decepție mai amară, de cât dacă, spre finele vieții sale, Reichstagul l'ar părăsi în opera asigurării păcii. (Maré senție. Aplause în dreapta.)

Deputatul Windthorst își susține amendamentul său de a se mai îmblânzi legea. Socialistul Behel combate atât legea, cât și amendamentul lui Windthorst, Discuția s'a urmat și a doua zi.

CORPURILE LEGIUITOARE

(Sesiune ordinară prelungită)

Sedinta din 21 Martie 1886

Senatul. — Proiectul de lege relativ la modificarea legii camerelor de comerț, după o scurtă discuție, se admite în cât-va amendat cu 48 voturi contra 3. — D. ministru al comerțului ceruse în discuția prealabilă ca Senatul să primească acest proiect așa cum a fost votat de Cameră; dar Senatul n'a luat în considerație cererea ministrului.

Se acordă orașului Craiova autorizația de a contracta un împrumut de 1,000,000 de lei, plătit în 25 de ani prin anuități; apoi d-nii senatori trec în secțiuni.

Camera. — D. Dimancea își da dimisia de la vice-prezidenția Adunării, dar Adunarea i-o respinge.

După o scurtă discuție, se admite cu 78 voturi contra 14 proiectul care legitimează creditele administrației regiilor tutunurilor, în sumă de 24.375.766 de lei.

Se discută proiectul prin care se cere un credit de 4.700.000 de lei, pentru transporturi și furnituri militare. — D. Carp arată că prin acest proiect și prin altul de 7 milioane ce se va cere, guvernul voește să acopere deficitul bugetar pe anii trecuți, — și dovedește cu acest prilej cât de rău au administrat guvernul liberal averea Statului. Asemeni proiecte nu le aduce un guvern de cât atunci numai când e în ajun de a cădea și voește să își lichideze situația financiară. D-nii Costinescu și primul ministru apără proiectul și Camera îl primește cu 75 voturi contra 17.

Proiectul care autoriză pe guvern să emită rentă 5% până la 7.729.000 de lei, cu care să se plătească capitolul de exploatare al regiilor tutunurilor nu este, după d. Carp, de cât o *fașă criză*. D. N. Ionescu combate și d-sa acest proiect; dar dd. Porumbaru, Nacu și Costinescu îl susțin, și proiectul se admite cu 74 voturi contra 6 și 11 abțineri.

Sedinta se ridică la 5 și jum. d. am.

REFORMA ÎNVĂȚĂMANTULUI GEOGRAFIC

(Conferință ținută la societatea de geografie în ziua de 2 Februarie 1886.)

Sire!

Onorabili domni și colegi,

În timpurile din urmă s'a produs în opinia luminită a țerei un curent favorabil pentru îmbunătățirea învățământului nostru. Această nevoie se simțea încă de mult și totul ne face să sperăm într'un rezultat propriu a satisface exigențele timpului în care trăim.

În afară însă de ideile generale de reformă și îmbunătățire, Societatea noastră de geografie sub puternica protecție a Majestății Voastre, și condusă de aproape tot ce țara are mai erudit, a împins cu putere învățământul nostru geografic pe calea progresului. Cu toate acestea tot nu putem afirma că în adevăr acest învățământ este ajuns acolo unde trebuie să ajungă, pentru a satisface trebuințelor timpului. Cauzele sunt multe, și printre ele se găsesc de aceea care constituiesc niște adevărate piedici, în contra cărora nu s'a putut lupta până astăzi.

Cred așa dar că ocaziunea ce am ales pentru a vă expune stabele și modestele mele păreri în această privință este nu se poate mai oportună.

În anul trecut, într'un articol publicat în buletinul societății, am arătat cum se practică la noi învățământul geografic, căutând a stabili un raport între noi și alte țări civilizate din Europa. Recunosc însă astăzi că acel articol nu era complet. Mă voi sili așa dar să îl completez acum, arătând mai întâi cu amănuntul cum se practică învățământul geografic în țările din școlile noastre, care sunt defectele sau neajunsurile și care este mijlocul, cel mai meritor după mine, pentru a ridica studiul geografic la nivelul ce merită, în raport cu celelalte științe.

Înainte de toate îmi voi permite de a stabili și preciza faptul următor:

Studiul geografic în mijlocul celorlalte studii ce compun întregul nostru învățământ este pus, este lăsat spre a zice mai bine, la un nivel cu mult mai inferior de cât celelalte științe. Acest fapt, domnilor, este recunoscut de d-voastră, poate cu mult înaintea mea; cred însă că dacă vom a remediu un rău, trebuie să ni l repetăm mai întâi nouă înșine, apoi să căutăm a ne pătrunde de cauzele ce l-au produs, și numai după ce vom cunoaște bine toate acestea, numai atunci să l căutăm remediu. Acesta este după cum cred nu singurul, dar cel mai bun mijloc spre a putea reuși pe deplin.

Că gradul învățământului geografic la noi este cu totul inferior altor științe, aceasta nu mai e discutabil. Să l căutăm deci origina și în același timp să vedem din ce cauză acest rău se menține.

Spre acest scop, voi stabili mai întâi că studiul geografic se împarte în două:

1). Partea descriptivă (Erdbescheibung) care se ocupă numai cu descrierea suprafeței pământului. În această parte nu se cere a se cunoaște situațiunea tuturilor accidentelor, fie fizice, ca fluviul, riuri, lacuri,

băli, munți, mări, oceane, continente, insule și altele; — fie politice, ca întinderea tuturilor Statelor, numirea și importanța orașelor, etc.; — fie economice, cum gradul de dezvoltare al industriei fie-cărui popor în parte, al producțiilor sale naturale, al comerțului său, dezvoltarea căilor sale de comunicațiune și altele. În câte-va cuvinte, această parte a învățământului geografic se ocupă cu cele mai imediate cunoștinți ce trebuie fie-cărui om, care voește a cunoaște locul unde se află și raporturile ce se află între țara sa și celelalte țări.

2). A doua parte a învățământului geografic — partea științifică — (Erdkunde) este de un ordin mai înalt și studiul său cere neapărat niște anume cunoștințe, în afară de rețeaua geografică, dar cu care această știință se află în strânse legături.

Mi-ar fi greu, Sire și Domnilor colegi, de a defini bine această parte a geografiei, cred însă că în accepțiunea ei modernă, această parte a geografiei, este pentru partea descriptivă, întocmai ceea ce este filozofia istoriei, pentru istoria faptelor, pentru istoria pragmatică.

Pentru a explica toate evenimentele, toate faptele istorice, pentru a arăta că ast-fel și numai ast-fel se puteau întâmpla, că acestea și nu altele au trebuit să fie consecințele cutărui sau cutărui eveniment, avem nevoie de o mulțime de cunoștințe, cari adunate la un loc să ne ajute a găsi cheia cu care să le deslegăm.

Tot așa este și cu partea științifică a geografiei, cu filozofia, ca să zic așa, a acestui studiu. Pentru a ne explica de ce Franța, de exemplu, este mai bogată de cât Rusia; de ce popoarele după țărmul Mediteranei, s'au civilizate cele d'întai în Europa; de ce regiunea Turchestanului este atât de deosebită de cea a Chinei propriu zisă; de ce populațiunile din Asia anterioară sunt și astăzi în o aceeași stare de cultură ca acum o mie de ani, etc.; pentru a putea răspunde la toate aceste întrebări, avem numai de cât nevoie de a cunoaște mai întâi solul Franței și al Rusiei; de deosebire există între diferitele specii de terenuri a celor două țări; de influență are fie-care din aceste terenuri asupra agriculturii, creșterii vitelor, asupra metalelor; cari sunt cauzele că cutare teren este propriu a da cutare bogăție, sau anume cutare fel de minerale; cu alte vorbe avem numai de cât nevoie de a cunoaște geologia, mineralogia și chimia, lăsând la o parte sub-diviziunile sau mai bine zis derivatele acestor științe. Și încă spre a putea da un răspuns complet aceluia care ne-ar face considerațiune deosebirea ce există între clima celor două țări; să ne putem explica cari sunt a nume cauzele cari provoacă această deosebire, să cunoaștem în urmăre cari sunt legile vânturilor, ce influență are Marea asupra țărmurilor ce udă, precum și direcțiunea și înălțimea munților asupra solului; în ce parte a Globului se află fie-care din cele două țări; să cunoaștem într'un cuvânt legile care predomină în desfășurata evoluțiune a atmosferei pământului, adică Meteorologia.

Se știe apoi că plantele joacă un mare

rol în bogățiile unei țări sau unui ținut. Spre a ne explica deosebirea ce există între flora unei țări și între cea a celei alte, trebuie să știm că a nume cutare plantă crește numai sub clima cutare, și zona cutare altele plante se întinde între paralela cutare și cutare; să cunoaștem în fine legile cari guvernează în întregul regn vegetal precum și importanța ce presintă, fie din țări ce punct de vedere, cutare sau cutare plantă, adică Botanica.

Același lucru avem a zice despre fauna celor două țări, cu deosebire numai că aci avem nevoie numai de Zoologie.

Apoi iarăși, pentru a ne da bine seamă de deosebirea ce există între cele două țări despre care am vorbit, trebuie să ținem seamă de populațiunile ce le locuiesc, de ginta lor a fie-cărui, de trecutul lor, de modul cum și-au manifestat inteligența lor mai cu osebite la epoce anumite, de caracterul lor, de forțele lor fizice, morale și intelectuale, de aplecarea lor, de aptitudinile lor, etc. etc, pentru că nu e de ajuns numai a menționa faptul că poporul francez este mai viu de cât cel rus — spre a ne ține de exemplul citat mai sus — că s'a format din Celți, Latini și Germani; prin ce evenimente au ajuns de s'au intrupat și cauzele care au provocat aceste evenimente. Iată dar alte științe de care avem absolută nevoie spre a pricepe geografia: Etnografia, antropologia, istoria d'impreună cu derivatele acestor științe.

În sfârșit, spre a stabili un raport pe cât se poate de exact între diferitele specii de bogății din cele două țări, facem apel la o altă știință, eșită de curând la lumină pe arena științelor — Statistica, știință chemată a juca un rol decisiv în viața noastră națională.

De remarcat este că aci n'am notat de cât pe cele mai esențiale și că subiectul ce voese a trata nefiind raporturile geografiei cu cele alte științe, pe cele secundare le am lăsat la o parte.

Tot ast-fel, spre a putea răspunde la cele alte chestiuni menționate mai sus, precum și a multe altele, avem nevoie de a recurge la ajutorul altor științe, ca: Filozofia, Economia politică, Literatura, Istoria artelor a științelor, a moravurilor, etc., pentru că alt fel nu ne putem explica în destul gradul de dezvoltare al cutărui sau cutărui popor, care este însuși scopul acestei științe.

(Va urma.)

E LIBER OMUL ?

CAP. III.

§. 2. — Dialog între un apărător al liberului arbitru și un partizan al determinismului

Să eșim din abstracțiuni și să intrăm în experiențe. Cunosc un părtaș invierșunat al liberului arbitru, pe care îl voi numi A. dacă voiți. Numese D. un determinist nu mai puțin invierșunat, pe care îl cunosc și mai bine, și voiți tranșerie aci o mică convorbire pe care aceste două onorabile persoane au avut o odinioară.

Era a doua zi d'o discuție asupra chestiunii ce forma vecinic obiectul certei lor. D care crede că închisese pe adversarul său într'o rățea de argumente strânse, venea

Ași da o sulă de franci

Cui mi-ar spune und' mi l puica

O lir, o lir,

Cui mi-ar spune und' mi l puica, o lirola!

Sub un pâr alb

Imi doarme mindrulița

O lir, o lir!

Imi doarme mindrulița

O lirola!

O secutural de trei ori,

Făr să zică nici o vorbă,

O lir, o lir!

Făr să zică nici o vorbă, o lirola!

S'apropiaseră unu de altu ca s'asculte, inimile lor păreau c'atarnă de cuvintele cântărețului, a cărui melodie populară aci vie și aci alene, se ducea legănată pe suprafața apii. Paul Lobligeois se uita la doamna Marta, al cărei obraz dispărea acum în umbră, și i se părea că vede în prunelele sale strălucind o lumină umedă, ca și cum le-ar fi udat lacrimile.

Nu cum'va o fi dinsa așa de resenată după cum pretinde? se întreba dinsul, seninătatea cu care se înfășură dinsa n'o fi existând oare numai la suprafață?

Și tot într'o vreme își aducea aminte că în două rânduri scăpase un oftat din buzele curate roșii ale d-nei Déglise, — și gândul pervers pe care l'avusese dinsu la sosirea l' la Lineuse îi veni iar.

Înginfarea și scepticismul său parisian îi sulfău în inimă sugestii cutezătoare.

foarte vesel cu speranța că l va constrânge să capituleze.

— Ei bine, îi zise el ca primă vorbă, cum merge liberul d-tale arbitru?

— Mai bine de cum crezi d-ta.

— Și-a recăștigat libertatea mișcărilor sale? Mi se pare că ieri nu prea sta bine.

— Așa este; dar d'abia am ajuns acasă și am făcut să dispară într'un minut toată pânza de păiajen a argumentelor tale.

— Ei așa! Și cum?

— Vezi degetul meu cel mic? Mi-a fost de ajuns ca să rup toate firele cu care-mă înfășuraseși.

— Ai putea să reîncepi și în fața mea?

— Nimic mai ușor. Vrei să ridic ori să aplec degetul meu mic?

— Apleacă l. Ce faci? L'ai ridicat?

— Negreșit; ca să îți probez că sunt liber; și acum el aplec, și l ridic după bunul meu plec; el duc spre dreapta, spre stânga; ce vei răspunde la aceasta, limbule? Fac și eu ca acel om în fața căruia se tăgăduia mișcarea; nu răspunse nimic, dar se mișcă din loc.

— Și aceasta e acel teribil liber arbitru?

— Nu e destul? Spune că nu sunt liber să ridic degetul cel mic, ca să mi procuri plăcerea d'a te desmînți. Spune că nu pot, după cum îmi va plăcea, să stau jos ori să mă ridic în picioare.

— Negreșit că n'am să zic nimic din toate acestea.

— Iată-te dar la capătul subtilităților! Acum la rândul tău ești încurcat. Dar de ce riți?

— Ți-aș spune dacă nu m'aș teme să te supăr.

— Spune.

— Iată. Eram odată într'un circ; un clown făcuse o săritură minunată, trecuse peste o frânghie întinsă foarte sus, și desfidea pe toți spectatorii d'a face tot ast-fel. Un om mărunțel răspunde că primește întrecerea; vine în arenă, măsoară cu ochii înălțimea. Ține coarda întinsă, zise el; apoi își ia avântul, se repede cât poate și... trece pe sub frânghie. Și victoria d-tale seamănă puțin cu a omului în cestiune.

— In ce, mă rog?

— Vreau să zic că trec pe lângă cestiune; vrei cu ori ce preț să mi probezi că poți ridica degetul cel mic, dacă așa îți este plăcerea, că l poți apleca, dacă așa îți convine. Cine a zis vr'o dată contrariul?

Vorba este nu să faci ceea ce voești, dar să vrei fără nici un motiv ceea ce vrei. Discuțiunea d-tale n'are de obiect ceea ce urmează hotărârea, ci ceea ce o precede; nu rezultatul ci cauza. Crede-mă, lasă-ți în liniște degetul. În zadar îl vei mișca de două-zeci ori de trei-zeci de ori una după alta, vei proba cu aceasta un lucru absolut netăgădui.

— Dă-mi voie. Nu înlătura așa repede degetul meu cel mic. Ca să vorbesc după cum dorești, simț foarte bine că în acest moment pot voi sau să l ridic, sau să l aplec; sint că mi pot face în toată libertatea alegerea între aceste două mișcări contrarii, că nimic nu mă împinge spre una ori spre alta. Vei mai zice acum că sunt afară din cestiune?

— Nu; deastădată sunt în cestiune cu

— Poate, — își zicea dinsul în gînd, — că dinsa s'așteaptă să mă găsească mai puțin sfios și poate că mă judecă un nătărău că stau alături, fără chiar să cutez să l murmur vre-o vorbă de amor pe care arde de dorința d'a o auzi.

Ast-fel se gândeau dinsu când doamna Marta, întorcînd capul, îl prinse uitându-se la ea.

— La ce te gândești? zise dinsa cu o voce foarte dulce.

— Mă gîndesc că atunci când admiram din fereastra trenului fabrica La Lineuse fără s'o cunosc, nu mi trecea de fel prin minte că norocul meu mă trimetea spre casa aceasta.

— Așa dar ești mulțumit?

— Mai mult de cât speram....

— Dacă ești mulțumit de noi îți pot spune că și noi suntem mulțumiți.

— Ți mulțumesc! zise dinsu cu aprindere.

Cântărețul, care acum era tocmai sub dînși, cântă:

A patra oară

Inimioara l suspină

O lir, o lir,

Inimioara l suspină, o lirola!

Pentru ce suspini

Mărgărit, dragă?

O lir, o lir,

Mărgărit, dragă, o lirola!

FOITA „ROMANIEI LIBERE“

— 22 Martie —

10

ANDRE THEURIET

PACAT DE MOARTE

(Urmare)

Apoi Paul îi povesti cum își petrecuse adolescența în fundul unui colegiu, cum ieșea foarte rar ca să se plimbe... îi spuse și de cele 6 săptămâni de vacanță... În casa din strada St. Martin nu era nici o femeie și așa de tare i se ura cui-va acolo în cât pușcăria liceului i se părea preferabilă pe lângă monotonia zilelor de concediu.

— Așa că te-ai năpustit pe tra! când te-ai văzut liber! zise doamna Déglise rîzînd.

— Am făcut ca cei mai mulți din toți tinerii asvêrliți în mijlocul Parisului, cu câte-va parale în buzunar, după ce în copilărie au fost ținuti straznic.

Am căutat în altă parte iubirea de care eram înfăcat acasă. Numai că n'am avut noroc.

— Omul nici o dată n'are noroc când caută afecțiunea în locuri unde nu poate exista serios — răspunse dinsa cu un ton

cam dogmatic. — Dar în sfârșit, spune drept că ți-ai bleșemat ursita când te-ai suit în tren ca să vii la La Lineuse?

— Ca multor Parisieni provincia mi se părea o gogoriță pe când acum nu mai crez tot ast-fel. Lucrul de la fabrică mă interesează; și apoi doamnă, d-ta ai știut să mi l faci plăcut prin bunătatea și afabilitatea d-tale.

— Să nu mi faci complimente, căci nu mi plac! Imi pare bine că lucrarea d-tale îți place, pentru că ședea în provincie și se va părea mai puțin grea. — În viață — zise dinsa oftînd — cine-va nu întâlnește adeseori idealul pe care îl visa; însă crede-mă pe mine, împlinirea unei datorii zilnice cu resemnare și cu voie bună tot este o fericire de primă.

Ajunseseră la Podeiul-cel-Mare al cărui drum mai lîmpede se întindea ca o bordură pe creasta șesului împădurat.

— Bărbatul meu trebuie să ne ajungă curînd. Să ședem puțin aci să l așteptăm — zise doamna Marta arătându l un trunchi de fag răsturnat pe marginea piezului.

Se așeză lângă denza pe trunchiul acoperit cu mușchi. Începu să se întunece cum se cade, însă cerul închis d'asupra lor păstra încă culori deun albastru verde în partea despre apus. Tot corpul doamnei Déglise era înecat într'o umbră nehotărâtă, afară de figură a cărei albeață aprinsă se vedea și mai bine

pe fundul negru al frunzetului. Se vedea foarte bine linia pură a profilului și câte o dată scinteierea prunelor.

— Ce seară frumoasă! zise Paul a cărui inimă avea trebuință să se descarce; — ce ținut frumos aveți aci!

— La Lineuse îți place?

— Imi place la nebunie! — zise dinsul cu un accent pasionat. — Inchipește l că în trenul care m'aducea la Villotte, când am zărit din geam pădurile dv. mari cari se cobor până în marginea canalului, casa dv. zidită la umbra arborilor dupe coastă, cu livezile ei verzi, imi ziceam „Ce fericit trebuie să fie cine-va acolo ca să trăiască într'o intimitate dulce și strânsă!...“ Și pizmuiam soarta fericitilor cari locuiau colțul acela de pămînt....

Tînera femeie oftă încă odată par'că cu părere de rău; pe urmă ridică de odată capul făcînd semn lui Paul s'asculte. Un glas nevăzut, care răsuna de câte-va minute în partea despre canal — vocea vre unui marinar rezimat pe cirna lunții — le venea din ce în ce mai deosebit și cuvintele unui cântec țărănesc venea până la dînși în tăcerea pădurilor;

N'ai văzut trecînd

Pe Mărgărita, draga mea,

O lir, o lir?

Mărgărita draga mea, o lirola!

desăvârșire, și recunosc acum că dificultatea e serioasă.

— Așa de serioasă că nu îți mai vine a ride. Vezi că ai fi prea îndrăgnet să tăgăduiești un lucru pe care l simți așa de lămurit.

— Și ce simți?
— E nevoie să îți mai spun odată? Că acum trecu minutul de când puteam voi contrariul de ce voiesc acum.

— Ce îți probează aceasta?
— Frumoasă întrebare! O experiență de toate zilele, aproape de tot minutul.

— Experiența e greu de făcut.
— Glumești. O s'o repet în fața d-tale odată mai mult. Făcui un pas la stânga; acum fac unul la dreapta. Voiți reîncepe această mișcare ori de câte ori veți voi; voiți schimba ordina dacă îți place mai bine. Vezi prea bine că mi este indiferent să vreați una sau cea altă mișcare.

— Văz numai o afirmație cu neputință de probat.

— A! e prea mult!

(Va urma).

IMNURILE NAȚIONALE

Din toate arile cari sunt cu drept cuvânt calificate de naționale,—zice *Cassell's Magazine*, — *Marsilieza* este incontestabil cel mai viu și mai străgător. "Refrenul său, a scris Carlyle, ajunge ca să grăbească bătăliile arterelor omenești; s'au văzut armate întregi și mulțimi cântându-l cu ochii plini de lacrimi cu inima aprinsă de sfidările de moarte, de despotism și de diavol. Chiar în vreme de liniște și de pace, nu poți s'o auzi fără să nu simți un fel de fior și ușor poate pricepe cine-va ce efecte produce în timp de revoluție asupra spiritelor aprinse. Fiind dat rolul extraordinar pe care l'a jucat cântecul acesta în istoria poporului francez, s'ar putea presupune că cuvintele și muzica au fost în-cununa lungilor osteneți ale unui specialist de geniu. Și cu toate acestea nu este așa. *Marsilieza* s'a născut quasi-spontan, într'o seară, pe buzele unui ofițer tânăr, Rouget de l'Isle, pe care pasiunile zilei îl transportă într'o cămărușă mai presus de sine..."

Nu s'ar putea trece în revistă diversele imnuri naționale ale Europei fără a aminti că Francezii mai au încă unul, *Pleacănd pentru Syria*, care, trebuie să spunem, n'a fost nici odată nici popular nici demn d'a fi.

Mai tot așa de anodin, dar cel puțin în armonie cu cursul paucic al destinelor Englierei, este cântecul care i slujește de imn național. Cestiunea originii sale este din cele mai controverse. Se știe că în 1794 un gentleman cu numele Townsend declară pozitiv că tatăl său, fiind de față la un banchet în onoarea luării Portobellului, auzise acolo pe Henry Carey, cunoscutul compozitor, cântând "Got save the king", ca operă a sa personală. Spusele acestea sunt sprijinite de mărturisirea doctorului Harrington, faimosul medic al lui Bath, care afirmă că el personal comandase lui Carey cuvintele și muzica cântecului național, și că pusese pe Cristofer Smith, secretarul lui Hendel, ca să remanieze basul. Dar pe de altă parte în arhivele Corporației Ne-

gustorilor Croitori în Londra, se păstrează încă titlurile lui Ben Jonson la drep-turile de autor al vorbelor, și ale doctorului Iohn Bull ca autor al muzicii zisu-lui imn, care s'ar fi cântat pentru întâia oară, după versiunea aceasta, într'un banchet oferit de corporație regelui Iacob I și prințului de Galles. Sigur este însă că popularitatea cântecului, ca imn național, datează din 1745 și de la rebeliunea scoțiană.

Imnul național rusesc, care este de o simplitate nobilă, a fost compus de generalul Alexe Lwoff. Autorul singur a povestit istoria acestui imn. În 1833, scrie din-sul, aveam onoarea să însoțesc pe țarul Nicolae în Prusia și în Austria. La întoar-cerea noastră, fuseli informat de contele Benkendorf că suveranul nostru, regretând că constată că Rușii nu au cântec național, bine-voia să mă însărcineze să compun eu un cântec. Trecând succesiv în revistă imnul francez, așa de plin de grand-voare și de originalitate, imnul englez atât de maiestos, și imnul austriac, de un caracter așa de atingător, înțelesei că trebuia să produc ceva riguros, nobil, nișcător, cu un cuvânt național, care să poată figura într'o ceremonie sfântă ca și într'o fanfară militară ori într'o serbare publică, și pe care toată lumea să l'guste, ditelan-tul ca și omul din popor. Într'o seară în-torcându-mă destul de târziu acasă, găsiți și notați motivul principal al cântecului. A-doua zi mă dusei la Jukowski să l'cer să mi scrie vorbe, însă îi fu cu neputință să găsească niște vorbe cari să se adapteze pe muzica mea. Atunci hotărâi să mă lipsesc de colaborator și numai de cât a-nunțai pe Benkendorf că eram gata.

În ziua de 23 Noiembrie 1833 opera mea fu executată de capela imperială. Țarul puse să i se repete în mai multe rânduri imnul, puse să l'cânte fără acompaniament și să l'cânte orchestra mare fără vorbe; pe urmă mi zise în franțuzește: "Este su-perb!, și numai decât și decretă adoptarea lui imediată pentru armată. Ukazul fu promul-gat la 4 Decembrie și peste șapte zile imnul era executat în public în Moscova pentru întâia oară. Țarul oferi autorului o tabachere de aur cu briliante, și, ca do-vadă de înalta sa mulțumire, ordonă ca vorbele «Dumnezeu să proteagă pe Țarul» să fie de acum încolo deviza familiei Lwoff.

Imnul național danez se datorește lui Hartman, compozitor german stabilit în Copenhaga și care și muri acolo în 1791. Cele d'întîi versuri ale cântecului acestuia celebrează bravura lui Christian IV regele favorit al Danezilor, și cele cari urmează sunt consacrate celor-l'alți viteji danezi. După observația lui Carl Engel, aria nu este de o mare originalitate și seamănă chiar cu aceia a lui *Rule Britannia* în cât îți vine să crezi într'o plagiatură.

MONASTIREA NEAMȚULUI

(Urmas)

Tot ce am putut vedea în timpul rela-tiv foarte scurt datorez sf. sale părintelui Daniil Tomescu, carele cu amabilitatea l'cunoscută, m'a însoțit pretutindenea și a

de braț și Paul îi însoți până la poarta fa-bricii. Aci manufacturierul strînse de mână pe comisul său și l'întrebă dacă e mulțu-mit de petrecerea din ziua aceea.

Văzând că acesta l' mulțumea cu căl-dură îi zise:

— Ei bine, camarade, numai dela d-ta atîrnă ca să mai începem ast-fel de pe-trecker. În toată Duminica aș un tacim la masa noastră.

Paul se întoarse acasă încântat. Amintire-a incidentelor de peste zi îi luase pofia de dormit, și stete ceasuri întregi în fe-reastră ocupat ca să își aducă aminte de-taliile șederii lui alături cu Marta. O ve-dea culegînd căpșuni sub soarele cel mare al grădini, ori lunecînd pe sub umbra mișcătoare a frunzelor. I se părea că încă ține în mâinile lui piciorușul ei care tre-mura, simția pe buze impresia degetelor drăguțe ale tinerei femei; melodia alene a cântecului marinarului îi zbrînaia în urechi și l' legăna delicioș. El nu se întreba: "Unde vrei să ajungi și la ce slujește să l' tot tî-răști gândul pe dinlun acesta primejdios?"

El se mulțumea numai să guste toate emo-țiunile acestea noi și așa de neașteptate.

A doua zi, deșteptându-se, își zise:

"Am s'o mai văz", și luă voios drumul fabricii. Însă speranțele pe cari le-am mîngăiat multă vreme, sunt mai adese-ori în-gălate. La fabrică nu văzu pe doamna Marta nici în ziua aceea nici zilele urm-

făcut a mi se trece sub vedere, de bună-seamă tot ceea ce ar fi putut deștepta mai mult admirațiunea.

Deci după obicinuita vizită la starițul monastirei *arhimandritul Timotei*, octo-genar respectabil și activ, ne pogorîrăm în biblioteca monastirei, care se află așezată în pătratul de case cu două etaje, ce ser-vesc de zid înconjurător la două biserică din lăuntru sîu. În acest pătrat de case se află arhondariul, personalul adminis-trativ și economic al monastirei precum și chilii ori sale pentru trebuințele monastirei. Locul unde se află acum biblioteca este la rîndul de jos în câte-va camere boltite, cu uși și obloane la ferești de fier, prin ur-mare bine asigurată în contra ori-cărui pericol. Aici se așezară după focul cel mare, care a pirjolit această monastire în anul 1862—63 Noiembrie 24, spre Duminică, prefăcînd în cenușe pe lângă multe anticități încă și cărți de valoare mare, poate singurele care ni-ar limpezi relați-unile noastre cu orientul creștin.

Am aplaudat în bibliotecă regularitatea și sînțenia cu care se păstrează cărțile, cea mai mare parte, căci am văzut în alte camere cărți puse jos în teancuri, cari de și bine păstrate, însă bine ar fi să nu li se refuze și lor onoarea de a fi în dula-puri găzduite.

Presentându-mi-se cataloagele cărților, a căror număr mi-a scăpat din vedere a l'însemna, am rămas desarmat văzînd că am aface cu un tesaur, pe care ani ar tre-bui cercetat și nu de prețuit la justa lui valoare, și în plus cer bagaj de slavonism și elenism. De aceea m'am mulțumit a scrie în carnetul meu, că această bibli-otecă merită a fi scormolită de teolog și de filolog, ca și de istoric și arheolog, de joși în fine cari doresc a desmormîta tre-cutul nostru, căci multe de toate cred că s'ar descoperi prin un studiu laborios și îndelungat.

Părăsind biblioteca ne îndreptăm spre biserică cu patronul *Înălțarea Domnului* care se află așezată lângă biserică cu hra-mul Sf-lui George; iar ambele în cen-trul patratului de care mai sus am men-ționat.

Vizitînd interiorul bisericii, care mi lasă pioase impresii, ne suirăm pe o ușe la-terală în vestmintăria monastirei, după ce ridicărăm 16 trepte. Dar ce am văzut? și ce pot să scriu?

De sigur comori nestimate, fie ca va-loare științifică sau materială. Nu voiu exagera de loc, voi spune că la vederea atîtor odoare lucrate în argint, aur și pietre scumpe, la prima dată ochii s'au pus pe toate și pe nici una, mi'au făcut impresiunea pe care poporul o exprimă prin: *îți iași ochii*.

Întă în fugă și oare care odoare de mare valoare despre care am putut nota:

O Evanghelie slavonă, cea mai veche, de la 1436, pe pergament; o alta tot sla-vonă de pe timpul lui *Bogdan-Voevod*, an-ful 1512. O lingură de argint dată de *Tomșa-Vodă*, poartă inscripție slavonă, *satul Radașeni* (jud. Suceava) apol candelă, tablă mică și mori de mare valoare. Multe obiecte mai mărunte: figură de argint

toare și d. Déglișe lucră singur la desfa-cerea poștei. În cursul conversației manu-facturierul îi spuse că soția sa se dusese pentru vre-o opt zile la tatăl său, la fila-tura din Velaines, la două leghe mai sus de Villotte. Tinêrul se descurajă când auzi că plecase Marta. La Lineuse i se păru de o dată pustie și peizagiu primăvăratice care înconjură fabrica pierdu pentru dînsul jumătate din farmecul său. Veni și ziua de Sămbătă: Marta tot nu se întorsese; d. Déglișe spuse comisului său că o să se ducă chiar el a doa zi la Velaines să își ia nevasta și s'o aducă 'napoi luni de dimi-neată.

— Toată ziua Duminică o să fie a d-tale, îi mai zise dînsul—și dacă mă crezi pe mine, poți profita că să dai o fugă pînă la Villotte. Este tocmai bilciul sf. Treimi și toată seara o să petreci de minune. Cum s'o întoarcă nevasta, o să începem iar pe-treckerile.

Duminică de dimineață Paul se duse la Lineuse să primească poșta și să s'asigure că nu era nici o scrisoare urgentă la a-dresa patronului său. Fabrica avea ceva pō-somorit, părea că doarme, și asta l' strînse inima. Chiar satul părea adormit; mai jumătate din locuitorii era la bilciul de la Villotte. Clopotele degiaba chemau pe cre-dincioși la leturghie, căci sunau mai nu-mai pentru paserile cerului.

Paul simțea că l' e urit de moarte. Cu

simpu ori d'orate, ca bună-oară: ochi, pi-cioare, mâini, urechi, degete, dăruite mo-nastirei în diferite timpuri de către cei ce au avut recurs la Dumnezeu adevăratul și unicul medic al sufletelor și corpurilor, de la care li s'au dăruit tîmăduiri de boale.

Am mai văzut un *Panaghieriu* de la *Ște-fan cel Mare*, cu inscripția 7010 (1502) lucrat în sirmă de argint suflat cu aur. Un pahar de argint anul 7284 (1776). O cruce de la 1560 și alta de la 1558. O cingătoare de fir de mătăsoasă de la 1672. Se mai află testamentul mitropolitului *Varlaam*, din care se constată că este din familia *Moșoc*. De însemnat este evanghe-lia cea mare slavonă, pe care înadins mē-surînd-o cu palma, iată l' dimensiunile: 3 palme și o șchioapă lungimea și 3 palme lățimea, bine înțelegîndu-se măsurată cum stă închisă; ea este d'orată și lucrată în sirmă de argint de o greutate așa de mare, că abea o poate purta cel mai voinic bîr-bat, de altmîntrelea trebuie doi să o poarte.

N'am putut părăsi comoara aceasta fără a mă întreba, cum s'au putut păstra și se păstrează atâtea odoare de sute de mii, dacă nu milioane, fără vr'o garanție alta de cât încrederea personală? și atunci mi-am zis în sine mi: neprețuite sunt o-doarele, dar de 2 ori mai neprețuite l' sunt cei ce păstrează o așa avere colosală.

(Va urma).

George Aramă.

MAINOU

A-seară s'a ținut iarăși consfătuire la Senat între membrii majorității, în privința îndoirii licențelor.

Se asigură că Parlamentul va fi convocat în Maiu pentru legea comu-nală, legea instrucțiunii publice și cestiunea convențiunii comerciale cu Austro-Ungaria.

Discuțiunea bugetelor se va face în săptămîna viitoare. E vorba de a se ține câte-va ședințe noaptea.

Astă seară în sala Dacia a patra aniversare a societății Cooperative.

Măine seară, 23 Martie, în sala marelui edificiu al Eforiei spitalelor Civile, balul profesiunilor libere, nu al avocaților.

Iată petiția pe care negustorii de spirtoase din București au adresat-o Senatului:

Sub-semnații, comercianți de bături spir-toase, vîzînd articolul adițional ce Onor. Adunare a deputaților a votat în proiectul de lege, relativ la taxa pentru alcoolurilor din cereale și rachiuilor din fructe, și avînd în vedere că această dispozițiune este foarte aspră și vătămătoare intereselor noastre, de oare-ce aprovizionările ce ne-am făcut pen-tru punerea în consumațiune, fie în maga-zinele noastre, fie în depozite deosibite, le-am făcut plătind taxa astăzi existentă de 4 bani la grad, și deja am vîndut cu con-

toate acestea era vreme foarte frumoasă, tot ca și în ziua de Rusalii; pădurile erau și mai verzi și paserile răgușiau cîntînd. Cum să își petreacă el ziua? — Să citească? — Cărțile îl făcea să case. — Să se mai plimbe prin locurile pe unde fusese cu Marta? Comparația l'ar face rău. — Își aduse aminte de sfatul d-lui Déglișe; după dejun hotărî să imiteze pe gură cască și să petreacă și el seara la Villotte.

Bilciul se ținea pe piața Municipalității, într'un virtej de praf și sub un soare care orbea. O mulțime de țeran și de burgezi gălîți în haine de Duminică se loveau în coate prin alele înguste dintre șatre și prin prejurul lojelor saltimbancilor. Mirosurile și zgomotele particulare adunării dela bil-ciuri făceau pe Paul să își mai aducă pu-țin aminte de serbările de prin preajma Parisului. Erau aceleași emanațiuni cari-țeașă din șatrele plăcintarilor, aceleași de-tunături a carabinelor de tir, același con-cert discordant al clopotelor, al tromboanelor inguturătate și al cimbalor.

Își aduse aminte de dupăprînzele petre-cute la Saint-Cloud cu amanta sa și simți prin urmare și mai tare izolarea în care se găsea în mijlocul acestei mulțimi zgo-motoase.

(Va urma)

tracte și cu termene altor comercianți, și cu preț statornicit între noi, fără a avea în vedere adosul de 4 bani ce se impune acum, cu putere retroactivă, așa că aceste pagube ne-ar putea ruina imediat, avem onoare a vă ruga ca, luând în considerați-une că o asemenea dispozițiune ar fi sur-prinzătoare și în dauna aversei noastre, cu respect vă rugăm d-le Președinte și d-lor Senatori să bine-voiți a suprima acest ar-ticol adițional și prin urmare a scuti depo-zitele acelea care sunt făcute ca aprovizi-onări și pentru care deja taxele cuvenite s'au plătit.

Primiți, etc.

SPECTACOLE

TEATRU NAȚIONAL — Sămbătă, 22 Martie, *Romeo și Julieta*

SALA ORFEU. — În toate serile reprezentațiunii variate și interesante. Trupa d-lui I. D. Ionescu, SALA BOSEL. — Trupa germană, Sămbătă 22, Martie Telegrafista.

SOCIETATEA FILARMONICA ROMANA

SALA ATHENEULUI

Duminică 23 Martie 1886

AL DOILEA CONCERT SIMFONIC

PROGRAMA

- 1) Simfonie Nr. 9 în do minore. Haydn.
  - a) Allegro.
  - b) Andante cantabile
  - c) Maquetto.
  - d) Finale.

(Prima audițiune) *Saint-Saëns.*

2) Concert pentru Violoncel. Esecutat de d-nu C. Dimitrescu

(Prima audițiune)

3) Uvertură din Rienz. Wagner

4) Simfonie Nr. 5 în do minore. Beethoven.

a) Allegro con brio.

b) Andante con moto.

c) Allegro.

Orchestra va fi dirijată de ED. WACHMAN

Al treilea și ultimul Concert va avea loc

Duminică 30 Martie

ARENDARE

Moșia mea din *Județul Vâlcea Piasa Oltului Comuna STANESCU-BUNESCU*, o arendez pe trei sau cinci ani. Pământul este cel mai roditor, cu vie intensă și moară pe Cerna, conac spațios, cu diferite clădiri pentru produse, magazii spațioase, grajd, două supraoane mari etc. etc. toate în bună stare și solide.

Penru cei ce vor avea trebuință sunt de vînzare: bivoliți, bivolițe, boi, vaci, rîmători de rasă bună, șase-zece mil oca porumb curat și de prima calitate, uscat, — două mil vedre vin, — care ferecate noi vopsite, o pereche caf murg de lux pentru trăsura, o victorie puțin purtată, un faiton (cabriolet), zăcători noui de tot d' mai bine 300 vedre una, tociatori 190 de vedre una, legate cu fier, sîndriță 14 mil și doage de zăcători vechi vîrsate însă bune, — un lin de vie nou care calcă odată 2500 vedre, și în fine multe doage mai mici de butoaie ne făcute. Amatoriți sunt rugați a se în-țelege cu sub-semnatul la proprietatea indicată mai sus.

Hristodor Catopol.

BERARIA UNIREA

Sucursala Oppler

IN FAȚA GRADINEI EPISCOPII

BERE SPECIALA

escelență proaspătă și rece. Salon elegant, și bine ventilat.

De arendat, chiar de acum moșia Rotărești, din districtul Vlașca. — A se adresa d-lui Ioan Culoșu, strada Pitar-Moșu, No. 2 București.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea

Vechiu de 4 ani, calitate superioară tu-tulor altor vinuri. — 15 fr. vadra și

ALB DE DRAGASIA

din recolta anului 1881. — 15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & Comp

18, Strada Lipscani, 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCURESCI

Pe ziua de 21/2 Martie 1886, ora 10.

	Cump.	Vînd.
50% Imprumutul Comunal	74	74 1/2
50% Scrisuri Funciare Urbane	81 1/2	82 1/2
50% Rurale	86 1/2	86 1/2
50% Renta Română perpetuă.	93 1/2	94
50% amortisabilă.	95 1/2	96
60% Scrisuri Funciare Urbane.	92 1/2	93
60% Oblig. de Stat (conv. Rurale)	88	88 1/2
60% Căile Ferate Rom.	104	104 1/2
70% Scrisuri Funciare Urbane	99	99 1/2
70% Rurale	103	103 1/2
50% Imprum. Comunal 1884 noi.	—	—
80% Imprumutul Oppenheim	—	—
Oblig. Casel. Pensiun. (Nom. 300)	205	210
Impr. cu prime orașul București.	32 1/2	33 1/2
Acțiuni Credit Mobilier.	—	—
Construcțiuni	—	—
Naționale	—	—
Dacia-România	—	—
Banca Națională	1030	1040
Fiorini Valuta Austriacă	200	202
Mărci Germane.	124	125
Bilete Franceze	100	100 1/2
Engleze	24 1/2	25
Ruble Rușești	250	255
Aur contra Argin și Bilete	14 1/2	14 1/2

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur so-cotit după cursul fiscalul. Cupoane se acuită fără scăzământ. Adresa pentru telegrame: STERIU.

lordache N. Ionescu [restaurant]
Strada Co-
vaci, No. 3.

De vânzare o pereche de case pe
strada Roselor 19.
apropo de școala Militară și cheul
Démbovitel. Adresa la d-na M.V.

O pianistă bună dorește să cânte
te în soarele
dănsantă și să dea lecțiuni private,
doritorii să se adreseze la str. Sf.
Apostol 89.

DE INCHIRIAT

cu 750 franci pe an
Etagiul de sus al caselor din
strada Rinoceru No. 4 (Mihai-
Vodă) două odăi și 1 salon sus,
de desubt bucătărie, oșebit
magazie de zid. Curte spa-
țioasă pentru grădină. A se
adresa în strada Cortului 4
(Precupeții-Noi).
Se pot face mici reparații.

PRIMA SOCIETATE DE FABRICA AUSTR. DE UȘI, FERESTRE și DUȘUMELE

VIENA, IV Heumühlgasse 13 stabilit la 1817

sub conducerea lui M. MARKERT.

Își recomandă marile sale depouri de marfă de uși și ferestre gata cu ferăria necesară, precum și de dușumele moi de nave și parcheturi americane de stejar.

Prin marile sale depouri de lemnărie uscată și prin asortimentul de marfă gata fabrica e în stare să efectueze ori-ce trebuințe de acest articol în timpul cel mai scurt. Ea primește și facerea de portale și mobiliarea de cazarmă, spitale, școli, comptuare, etc. etc., și afară d'asta ori-ce lucrări de lemn produse cu mașina după desennuri și modele prezentate, afară de mobile de casă.

DE ARENDAT

de la Sft. Gheorghe 1887, moșia
Cioroica județul, Teleorman, în in-
tindere de 553 Pogoane împreună
cu o moară cu două roate ce facă
pe apa Teleormanu, 20 minute
de orașul Alexandria Arăturile de
toamnă să pot face de la Sft. Du-
mitru 1886. Doritorii să se adre-
seze la proprietara, Smaranda Fur-
culescu, Strada Sftii Voevozi No 88
București.

DE VÂNZARE

La vlnița pe
moșia Corui din
județul Botoșani,
200 boi grași, amatorii se
vor adresa la administrația
moșiei, sau la d-nu Arcudas
Cassian Lecca în Botoșani.

La tipografia Curții Re-
gale Pas. Român Nr. 12,
se află de vânzare hârtie
maclatură cu ocaoa.

SOLUTION PAUTAUBERGE

Intrebuințat cu succes în Spitalele din Paris și recomandat de către
cei mai însemnați Medici, în BRONCHITE, CATARURI, TUSE OPINIATRE
BÔLE de PEPT (Oftica), RACHITISMUL (Copii scrofuloși și diformi).
Modul întrebuințării:
Fie-care lingură într-una jumătate pahar cu apă și jachar.
Ph^a PAUTAUBERGE, 91, Boulevardul Voltaire, la PARIS, și tote Ph^a.

SPECIALITAȚI COSMETICE INDIGENE

PREPARATE DE
VICTOR THÜRINGER
FARMACIST

Apă de gură. Vindecă toate alterațiunile
gurei, servește în general spre curățirea dinți-
lor și a întreținea sănătatea lor. — Sticla Lei 2.
Cremă de glicerină. — Boreanul Lei 1.
Lilionesa. Apă pentru înfrumusețarea pie-
lei. — Sticla Lei 1 și 50 bani.

Pastă de dinți. — O tablă în staniol
ban 75.
Veloutină. (Albă și roșă.) O pudră pentru
obraz, recomandată de igiena cosmetică și
preferabilă altor preparate streine de aseme-
nea natură. — Cutia Lei 1.

Comande de toate acestea precum și ori-ce alte specialități farmaceutice streine și indigene se
expediază și pentru provincie.

Depoul general: FARMACIA LA "OCHIUL LUI DUMNEZEU",
126, Calea Victoriei, 126. — BUCUREȘTI.

FERIȚI-VE DE CONTRAFACERII!

Se găsească în comerț produse ce port un număr care poate
să aducă confuzii cu adevărata mea

4711 EAU DE COLOGNE

4711 SĂPUN CU GLICERINĂ

Acest 4711 Săpun cu glicerină care se deosebesc prin bogatul
său c nținut de glicerină, prin compoziția lui delicată și
prin mirosul lui plăcut. este cu deosebire recomandat pentru
epidermele moi și simțitoare.

Onor. Public va face dar bine, ca să aibă produsele 4711,
distinse cu cele d'înți premieri la toate expozițiile,
să dea atențiune numărului 4711.

FABRICA DE EAU DE COLOGNE ȘI DE PARFUMERIE
GLOCKENGASSE 4711

— A LUI FERD. MÜLHENS, COLOGNE S/R. —

AGENT IN BUCUREȘTI: GUSTAV HUCH

SOCIETATEA ROMÂNĂ de CONSTRUCȚIUNI și LUCRĂRI PUBLICE

DIN BUCUREȘTI

Consiliul de administrațiune are onoare de a informa pe
d-nii acționari că, în conformitate cu art. 42 din statute.

Adunarea generală ordinară

a acționarilor se va ține

Duminică 20 Aprilie (2 Mai) 1886

la 2 ore după amiază, la reședința societății, strada Doamnei 8
în București.

Ordinea zilei:

1. Raporturile consiliului de administrațiune și al censorilor asupra bilanțului pe exercițiul 1885;
2. Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrațiune pentru gestiunea sa;
3. Fixarea dividendei;
4. Alegerea a două consilieri în locul d-lor E. Costinescu și Em. Protopescu-Pache; eșii la sorți conform art. 31 al. 14.
5. Alegerea censorilor pentru anul 1886 și fixarea remunerațiunii lor;

Pentru a fi admis la adunarea generală, ori-ce acționar va
trebui să și depună acțiunile înainte de 13/25 Aprilie în Bu-
curești, la sediul societății, strada Doamnei No. 8.

Extrac din statute.

Art. 40. Ori-ce acționar, care este în drept a lua parte la
adunarea generală, poate să fie reprezentat într-oșna, dar nu-
mai printr-un acționar care are și densusul dreptul de a fi admis
la adunare.

Art. 47. Zece acțiuni dau drept la un vot. Nicî un acționar
nu va putea întruni mai mult de 20 voturi pentru densusul său
ca mandator, ori-care ar fi numărul acțiunilor ce ar poseda
său reprezentare.

București, 20 Martie (1 Aprilie) 1886.

Președintele Consiliului de Administrațiune

Dimitrie Ghica.

HOTELUL ERZSEBET (ELISABETA)

Budapesta, V circumscripție, egyetem-utca

Acest hotel, situat cât se poate de bine, în fața primei case de
economii maghiare, în fața Curții de apel regale, precum și lângă
universitate, se recomandă mai ales voiajitorilor.

Înainte hotelului circulă omnibusurile spre gară; odăi nuod
mobile, cu prețul de la 70 creițari în sus. Cafenea elegantă și
sală de mâncare, cu prețuri avantajoase se găsească chiar în hotel.

Cu stimă

Schmidt Ferencz, proprietarul hotelului

Mai înainte Hotel la „Corabia albă.”

SCROBEALA ALBA

IN CRISTALE MARI SISTEM ENGLEZ

CEA MAI BUNA «SCROBEALA ALBA» ESTE ACEEA DE LA CASA

F. HEUMANN & Comp. din ANVERS (Belgia)

și care concurează în calitate cu cele mai bune mărci engleze, fiind cu toate acestea mult
mai ieftină. — Se efectuează în pachete de 2 1/2 kilo cu etichete; precum și în cutii
de 1/2, 1/4, 1/8 și 1/16 kilo, cu etichete în chromo-litografie.

A se adresa pentru prețuri și condițiuni la

H. WARTHA

— REPRESENTANT GENERAL PENTRU ROMANIA, BUCUREȘTI. —

UN ABSOLVENT

al școlii de arte și meserii din
județul Prahova, caută un loc de
Maister-Sculptor și profesor de de-
senuri (cu noțiuni de geometria
descriptivă) la vre-una din școlile
de meserie din România.

Doritorii se poate adresa la re-
dacțiunea acestui ziar.

DE INCHIRIAT

O mare magazie în strada Doam-
nei de 18 metri lungime, 8 metri
lățime și 4 metri înălțime. Se po-
te întrebuința și ca atelier, având
lumina suficientă.

Pentru informații a se adresa
la Tip. C. Göbl sau la Tip. Curiei
Regale Pasajul Român, Nr. 12.

WILHELM LORISKA

No. 1, Strada Model, No. 1

Special fabricant de rezervoare
rotunde și mari pentru înghețată.

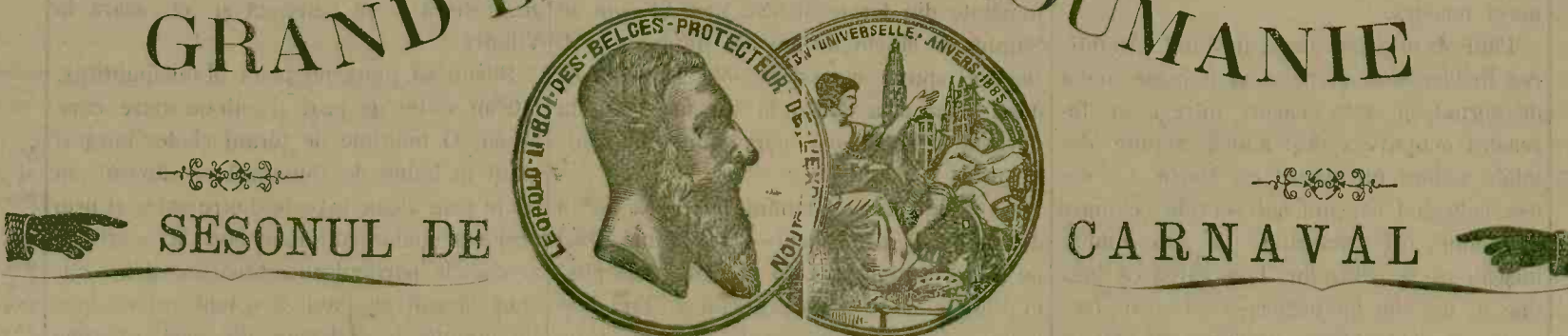
De vânzare

Din cauză de divisiune, se
vînd casele cu locul lor din
strada Biserica-Amza Nr. 10,
vis-a-vis de casa d-lui Ioan
Marghiloman. Doritorii de a
le cumpăra se pot adresa la
proprietarul lor, strada Po-
lonă Nr. 68.

EXPOZIȚIA DIN ANVERS 1885

EXPOZIȚIA DIN ANVERS 1885

GRAND BAZAR DE ROUMANIE

SESONUL DE

CARNAVAL

Din propria noastră fabricațiune premiată la Expoziția din Anvers 1885, pentru eleganța și fineța mărfurilor
noastre, am primit deja un Colossal asortiment de Paltoane fine cu și fără talie, Costume Nouveauté, Pantalon
carro-royé, Blăni de lues și voiajiu, Blănurii și Sacouri de vinătoare, „Ștose Naționale”, Fracuri și Costume fine
de Salon, Mantile, Impermeabile, etc. etc.

De remarcat parte din obiectele espuse și priimate acuma

Paltoane: „Polarion”, Montagnac, Cocimin. — Costume: „Exposition Anvers”,
Caro Noping, Redingote osile, „Dernière Mode.” — Pantaloni fautaisie, Veste
broșate, „Chinois.”

Nr. 7, STRADA ȘELARI, Nr. 7. (sub Hotel Fieschi).

SE CAUTA, pentru 2 co-
franceză, și preferă o Ro-
mâncă, care știe bine limba
franceză. — A se adresa la
redacțiunea acestui ziar.

INSTITUTU MEDICAL

BUCUREȘTI
6, STRADA VESTEI, 6

Secția medicală

1. Hidroterapia, 2. Electrizare.
3. Ortopedie, 4. Gimnastică Me-
dicală, 5. Inhalatii, 6. Masajii sis-
tematic, 7. Serviciul la domiciliu
8. Consultații medicale.

Secția Higienică

1. Bae abur . . . . . 3.—
1. Bae de putină cu și fără 2.50
- dușe medicament . . . . . 1.—
1. dușe rece sistematică 1.50

BAI DE ABUR

ȘI DE

PUTINA

Nota. 1. Băile de abur sunt des-
chise în toate zilele de la 7 ore di-
minează până la 7 ore seara.
2. Pentru Dame însă, băile de
abur, odată pe săptămână Vineri
de la 7 ore dimineața până la 2
post meridian.

Prețurile la secția medicală cor-
form prospectului.

Direcțiunea.